EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2009/0803(CNS)

10.3.2009

*

MIETINTÖLUONNOS

Ranskan tasavallan aloitteesta neuvoston päätöksen tekemiseksi tietotekniikan käytöstä tullialalla
(17483/2008 – 17483/2008 COR 1 – C6-0037/2009 – 2009/0803(CNS))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Alexander Alvaro

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

*	Kuulemismenettely *yksinkertainen enemmistö*
**I	Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
**II	Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***	Hyväksyntämenettely *parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia*
***I	Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
***II	Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***III	Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi*

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistuksissa esitetyt tekstin muutokset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Kun kyseessä on muutossäädös ja parlamentin tarkistukseen sisältyy sellaisenaan olemassa olevan säännöksen tai määräyksen tekstiä, johon komissio ei ole ehdottanut muutoksia, kyseinen teksti **lihavoidaan**. Merkintä **[...]** tarkoittaa, että kyseisestä kohdasta on poistettu tekstiä. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään asiasta vastaavien yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asiasta vastaavat yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT.....6

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

Ranskan tasavallan aloitteesta neuvoston päätöksen tekemiseksi tietotekniikan käytöstä tullialalla

(17483/2008 – 17483/2008 COR 1 – C6 0037/2009 – 2009/0803(CNS))

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Ranskan tasavallan aloitteen (17483/2008 – 17483/2008 COR 1),

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 34 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C6-0037/2009),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 93, 51 ja 41 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A6-0000/2009),

1. hylkää Ranskan tasavallan aloitteen;

2. pyytää Ranskan tasavaltaa peruuttamaan aloitteensa;

3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä Ranskan tasavallan hallitukselle.

PERUSTELUT

Jäsenvaltiot ovat toimittaneet edellä mainitun Ranskan tasavallan aloitteen neuvoston päätöksen tekemiseksi tietotekniikan käytöstä tullialalla Euroopan parlamentille kuulemismenettelyä varten. Parlamentin esittelijä suosittaa aloitteen peruuttamista ja perustelee kantaansa seuraavassa.

Esittelijä ymmärtää periaatteessa jäsenvaltioiden halukkuuden luoda toimiva järjestelmä kaikenlaisen laittoman kaupan torjumiseksi. Hän pitää kuitenkin valitettavana, että jäsenvaltiot haluavat päättää näin laajakantoisista toimista ehdottomasti ennen Lissabonin sopimuksen ratifiointia. Tästä syntyy vaikutelma, että Euroopan unionin neuvosto haluaa tietoisesti tehdä tärkeitä päätöksiä ennen kuin parlamentti saa yhteispäätösvaltuudet.

Tämä on edellä mainitun aloitteen tapauksessa niin ilmeistä, että esittelijä epäilee aloitteen otsikolla piiloteltavan sen todellista sisältöä. Aloitteen sisältö antaa pikemminkin syyn olettaa, että jäsenvaltiot pyrkivät luomaan tullialalle järjestelmän, joka on kuin Schengenin tietojärjestelmä ja viisumitietojärjestelmä.

Esittelijä odottaa neuvostolta, että se ottaa toimissaan huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun ja 29 artiklan mukaisen työryhmän lausunnon. Esittelijä olettaa neuvoston olevan tietoinen siitä, että tämänkaltaisten aloitteiden tapauksessa on pyydettävä lausuntoa kummaltakin mainitulta taholta. Näyttää siltä, että nyt kumpaakaan ei ole otettu mukaan asian käsittelyyn, paitsi siten, että esittelijä on pyytänyt niiltä lausuntoa aloitteesta.

Esittelijän mielestä konkreettinen puute on se, että seuraavat seikat ovat selvittämättä:

- tietojen tallentaminen
- tehdyn puitepäätöksen säännösten pätevyys tietosuoja-asioissa
- jäsenvaltioiden tiedonantovelvollisuudet
- unionin kansalaisten vaatimukset saada tietoa
- koottujen tietorekisterien kansainvälinen jatkokäyttö
- Euroopan parlamentin ja muiden toimijoiden osallistuminen päätöksentekoon
- ilmoitusvelvollisuutta koskeva säännös henkilötietojen katoamistapauksissa
- tietojen keruun ja niiden käytön välinen selkeä yhteys muun muassa ajatellen Europolille ja Eurojustille kaavailtua mahdollisuutta päästä käsiksi tietoihin
- päätöksen tarkistaminen tarvittaessa.

Esittelijän mielestä neuvoston olisi määriteltävä yksiselitteisesti, ketä puitepäätöksen soveltamisala koskee ja missä määrin puitepäätös koskettaa yksilöä.
Samaten puitepäätöksen määräyksistä olisi käytävä aukottomasti ilmi, missä tapauksissa tietoihin voi päästä käsiksi. Tässä yhteydessä on tehtävä selväksi, että toimiminen kansallisten oikeussäännösten vastaisesti ei voi yksin olla riittävä peruste, vaan kyse on oltava kansallisten oikeussäännösten rikkomisesta.

Koska kyse on arkaluonteisista henkilötiedoista, on varmistettava, että vain erikoiskoulutuksen saanut pätevä henkilöstö pääsee käsiksi tullitietojärjestelmän tietoihin. Tässä on huomioitava, että maininta avustajien käytöstä ei riitä avoimuuden ja käyttäjäkunnan määritettävyyden osalta ja on yksi lisäperuste aloitteen hylkäämiselle.

Maininta tietojen mahdollisesta käytöstä muihin tarkoituksiin ei vastaa mitenkään tiedonkeruun tarkoituksen periaatetta ja on ristiriidassa parlamentin vakiokannan eli sen kanssa, että tietosuojaoikeuden periaatteet ovat yleispäteviä, ja niiden on ilmettävä alakohtaisessa lainsäädännössä. Samoista syistä ja varsinkin siksi, että on mahdotonta ajaa tehokkaasti unionin kansalaisten etuja tietojen antamista ja poistamista koskevissa tapauksissa, esittelijä kehottaa painokkaasti pidättymään aloitteen puitteissa kerättyjen tietojen antamisesta kolmansien maiden käyttöön.

Syistä, jotka liittyvät periaatteeseen, että tietoja kerätään mahdollisimman vähän, esittelijä arvostelee tietojen "tuplaamista" ja puutteellisia säännöksiä tietojen poistamisesta sekä tietojen aivan liian pitkää säilyttämisaikaa. Samaten puuttuvat säännökset, joilla voitaisiin varmistaa tietojen fysikaalinen koskemattomuus ja ottaa käyttöön mekanismi, jolla varmistetaan, että asianosaisille ilmoitetaan tietojen katoamisesta, tietovarkaudesta tai tietosuojan muunlaisesta vaarantumisesta.

Lisäksi on välttämätöntä, että päätöstä ja siitä johtuvia jäsenvaltioiden toimia tarkastelleen uudelleen säännöllisin väliajoin. Esittelijän mielestä uudelleentarkasteluun on ehdottomasti otettava mukaan Euroopan tietosuojavaltuutettu, jotta varmistetaan tietosuojaoikeudellisten toimien riippumaton valvonta. Tämäkään ei käy ilmi käsiteltävänä olevasta aloitteesta.

Esittelijä kyllä ymmärtää, mitä jäsenvaltiot tällä aloitteella tavoittelevat. On kuitenkin varmistettava, että turvataan unionin kansalaisten edut eikä luoda uhkia heidän koskemattomuudelleen. Kuten edellä todettiin, esittelijä pitää valitettavana, että tällaisia esityksiä tehdään vielä vähän ennen Lissabonin sopimuksen ratifiointia. Erityisesti tämänkaltaisissa toimenpiteissä, joilla on vastaava merkitys kuin jo edellä mainituilla Schengenin tietojärjestelmällä ja viisumitietojärjestelmällä, olisi ollut lojaalin yhteistyön ja Euroopan parlamentin aseman nimissä tarpeen antaa parlamentille suurempi vaikutusmahdollisuus kuin pelkästään sen kuuleminen.

Lisäksi on kyseenalaista, onko oikeusperusta oikein valittu, sillä esitetyt toimenpiteet sivuavat sekä tärkeitä sisämarkkinakysymyksiä että oikeus- ja poliisiasioiden yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä.

Edellä esitetyn perusteella esittelijä suosittaa aloitteen peruuttamista.